У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 2, 1971 No. 63. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Четвер, 1 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ В ОЛБАНІ, в леґіслятурі Нюйоркського стейту, запропонували підвищити торговельний податок приблизно на 1 цент з кожного доляра, що дало б суму в 488 млн. долярів. Коли б ця та інші пропозиції республіканців були затверджені, то стейтові довелося б зменшити на яких 10% допомогу для убогих, але всі повіти й місцевості дістали б трохи більше грошей на різні місцеві витрати.

РЕЧНИК ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК БУДІВЕЛЬНИКІВ заявив, що спілки виконають вказівку Р. Ніксона про контролю над заробітками й цінами в тій промисловості, але будуть леґальним шляхом всіма силами поборювати таку настанову Уряду. Тим часом президент спілки Об'єднаних організацій Сталеварів Америки В. Абель подав, що та професійна спілка не погоджується з вказівками Уряду президента Ніксона. Працівники сталевої промисловости домагаються піднесення платні за три роки на понад 30%.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН МАЄ ВИСТУПИТИ 7 КВІТНЯ через телевізію, приблизно о 9-й вечора. Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер сказав, що Президент повідомить про нове відкликання американських вояків із Південного В'єтнаму: звідти мали б повертатись додому щомісяця в середньому 12 500 вояків.

АМЕРИКАНСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ КОМАНДУВАННЯ у Південному В'єтнамі наказало переловлювати й викидати геть антивоєнну та підбурюючу літературу, що її надсилають з ЗСА для американських вояків деякі люди чи організації. Таких „посилок для вояків, які б'ються проти комуністичної аґресії, не будуть доручати в жадній американській частині.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ВИРІШИЛА значно збільшити асиґнування на виплати платні воякам і старшинам усіх родів американських збройних сил. Збоку Уряду президента Ніксона немає щодо цього ніяких застережень. Уряд бажає, щоб служба у війську стала більш атрактивною для молоді.

У НЮЙОРКСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ знову розпочалися „виклади", скеровані проти війни, так зв. „тіч-інн". Головною метою таких „лекцій" є змобілізувати побільше учасників для запланованої на 24 квітня антивоєнної демонстрації у Вашинґтоні.

КАНАДІЙСЬКИЙ ДИПЛОМАТ РАЛЬФ КОЛЛІНС, уродженець Китаю, дістав призначення до Пейпінґу, де він буде першим канадійським амбасадором у комуністичному Китаї.

ВСІ ЧЛЕНИ ЛАВИ ПРИСЯЖНИХ одностайно згідні, що засудження до страти гіппіса Менсона та його трьох „дружин" — є справедливим вироком. Їх було обвинувачено і їм доказано злонамірене вбивство семи осіб, у тому й кіноакторки Шарон Тейт.

СЕНАТ ВІДКИНУВ ПРОПОЗИЦІЮ продовжити виплату безробітним ще на 13 тижнів. Тепер у більшості стейтів виплачують допомогу для безробітних впродовж 24 тижнів.

ВЖЕ 9 ТИЖНІВ ТРИВАЄ СТРАЙК УЧИТЕЛІВ у Нюарку, Н. Дж., які домагаються підвищення платні. Міська Освітня Рада повідомила, що 80 000 учнів публічних шкіл через той страйк не відвідують шкіл та що вже звільнено з праці 347 вчителів, які не подали вияснення, чому вони не виконують своїх вчительських обов'язків.

ПОСАДНИКИ 6 ВЕЛИКИХ МІСТ Нюйоркського стейту на зібранні в Олбані попередили губернатора Нелсона Рокефеллера, що коли стейтова допомога буде дуже обнижена, то доведеться вдатись до масового звільнення з праці міських службовців.

КОНҐРЕСМЕН - ДЕМОКРАТ ТОМАС О'НІЛ із стейту Массачусетс виступив із домаганням, щоб ще до кінця 1971 року З'єднані Стейти Америки вивели всі свої війська з Індокитаю. О'Ніл належить до демократичних провідників.

У СВІТІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛ У СХІДНЬОМУ ПАКІСТАНІ звернувся до Уряду ЗСА з вимогою евакуювати всіх американських жінок, деяких чоловіків і всіх дітей із території Східнього Пакістану, де йде тепер повстанська збройна боротьба проти Західнього Пакістану. У Східньому Пакістані перебуває яких 1 000 американців. Американський уряд не прийняв ще в цій справі остаточного рішення.

БРИТІЙСЬКИЙ КОНСЕРВАТИВНИЙ УРЯД проголосив програму основної податкової реформи, що її завданням буде редукція й упрощення дуже скомплікованої системи податків у Великій Британії. Антоні Барбер, канцлер британської скарбниці, заявив, що головним приводом для проведення запланованої реформи є хронічна у Великій Британії економічна неефективність і невидайність праці. Реформа має на меті витворення нового духа особистої витривалости і досягнень.

НЕВІДОМІ СПРИЧИННИКИ, вдягнені по-цивільному, вбили в Кувайті колишнього віце - президента Іраку і маршала летунства Гардана Такріті. Відбувся атентат під час приїзду Такріті до шпиталю для медичної перевірки. Амбасадор Міґат Юма, який супроводив Такріті, залишився цілий. Кувайт — невеличка арабська держава над Перською Затокою — є південним сусідом Іраку. Такріті, усунений із своїх становищ у жовтні минулого року, перебував на еміґрації в різних країнах і востаннє прибув до Кувайту. Здогадуються, що вбили його члени із таємної іракської організації, зв'язаної з партією Баат.

ЮҐОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТІТО ПРИЇДЕ, мабуть, літом або вчасною осінню з офіційними відвідинами до Вашинґтону. Формально це буде ревізита президентові Ніксонові, який відвідав Юґославію у вересні мин. року.

МОСКОВСЬКЕ „НОВОЄ ВРЕМЯ" НАКИНУЛОСЬ на ЗСА за їх ніби „дипломатію усмішок", ведену супроти Комуністичного Китаю. У тій статті говориться, між іншим, про скасування пашпортових обмежень в Америці для подорожей до Комуністичного Китаю, як про новий доказ, що през. Ніксон „забігає" за кращі взаємини з Пейпінґом. Водночас „Новоє Время" „перестерігає" китайських комуністів, щоб вони не вірили в щирість „американських реакціонерів". Та стаття доказує ще раз, що Москва страшенне боїться американсько - китайського порозуміння, яке могло б „окружити" СССР від Заходу і Сходу.

ЛЯЙТЕНАНТ КЕЛЛІ ЗАСУДЖЕНИЙ НА ДОСМЕРТНЕ УВ'ЯЗНЕННЯ, ЗАПОВІДАЮТЬ ВІДКЛИК

Ляйтенант Вілліям Келлі під час розмови з кореспондентами після засуду

Форд Бенніґ. — Військовий суд, ствердивши вину першого ляйтенанта Вілліяма Келлі молодшого у вбивстві щонайменше 22 цивільних осіб у Південному В'єтнамі три роки тому, засудив його на досмертне ув'язнення, усунення з Армії та конфіскату його платні, хоча він ще залишається в ранзі старшини та одержуватиме свою платню аж до потвердження вироку. Проте, його вирок може бути змінений або зменшений під час автоматичної у військовому судівництві апеляції, або уласкавленням від президента Р. Ніксона або секретаря Армії Стенлі Ресора. Якщо вирок був би потверджений, тоді засуджений мусить відбути щонайменше десять років ув'язнення заки матиме право вносити подання на зменшення вироку. Вирок прочитав полковник Кліффорд Форд, ветеран другої світової і корейської воєн, президент цього військового суду. Коли підсудний Келлі зблизився до лави суддів та віддав їм військовий салют, полковник Форд прочитав: „Ляйтенант Вілліям Келлі, як президент Суду я маю за обов'язок поінформувати Вас, що цей суд, на закритій сесії і таємним голосуванням, у приявности трьох четвертих під час голосування, виніс такий засуд на Вас: примістити Вас на тяжкій праці до кінця Вашого природного життя ;відпустити Вас з Армії; сконфіскувати всю Вашу платню і додаткові виплати". Після визнання винним за такі провини, обов'язує кара смерти або досмертне ув'язнення.

Тим часом, засуд ляйтенанта Келлі є дальше предметом широкого відгомону серед цивільного громадянства та серед військовиків. До Білого Дому прийшло понад 5.000 телеграм у цій справі і з них 99 на 100 закликають президента Ніксона, щоб помилував засудженого.

Джеймс Гоффа мусить далі відбувати ув'язнення

Вашинґтон. — Засудженому чотири роки тому голові найбільшої професійної спілки в ЗСА „Тімстерів" — Спілки Транспортових Робітників, Джеймсові Гоффі відмовлено в праві випущення на волю бодай на короткий час, навіть у зв'язку з хворобою його дружини. Він та його родина вже вдруге вносили таке прохання до Відкличного Суду у Вашинґтоні. Д. Гоффу засуджено за обиду суду і за незаконні махінації з поштою, разом на 13 років в'язниці, котру він відбуває в Люїсбурґу, Па. Спілкою Транспортових Робітників, у відсутності, керує Франк Фіцсімонс, який одержує річно 100 тисяч долярів платні й підготовляється до виборів, що мають відбутися у липні цього року, у висліді яких він напевно очолить Спілку Траспортових Робітників, що нараховує кругло два мільйони членів. Це вже вдруге колишній „бос" прохав переглянути його справу: вперше в жовтні 1969 року і тепер, але обидва рази безуспішно. Про випущення Дж. Гоффи на поруки із в'язниці прохала також його родина. Адвокат Моріс Шенкер, який провадить справу Дж. Гоффи, казав перед судом у Вашинґтоні, що Гоффа вже відсидів чотири роки, що він провинився, але вже й заплатив за цю провину перебуванням у тюрмі. Однак, навіть покликання на те, що в нього дуже важко хвора дружина, не допомогли. Департамент Юстиції не має нічого проти, щоб Джеймс Гоффа знову вніс своє чергове прохання про поновний перегляд його справи.

Бомба в комуністичному центрі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Відносно невеликої сили саморобна бомба вибухнула у вівторок 30-го березня вранці біля будинку головного штабу комуністичної партії. Силою вибуху вирвало входові двері, а в домі і сусідніх будинках повилітали вікна. Жертв у людях не було. За кілька хвилин перед зірванням бомби невідомий голос сповістив пресову аґенцію „Ассосіейтед Пресс", що скоро під комуністичним домом буде вибух. Той же чоловічий голос в кінці сказав: „Відпустіть наш народ! Ніколи більше!" Завдяки такій фразі, поліція припускала, що, можливо, йшлося про Жидівську Ліґу Оборони, бо саме так звучать її гасла. Підклали бомбу антикомуністично настроєні люди чи людина, бо той же голос по телефону сказав, що бомба призначена для вислужників і лакеїв, які „несіть відповідальність за дії тих, кого вони підтримують", маючи на увазі політику комуністичної Росії проти жидів у СССР та членів комуністичної партії ЗСА. На запитання поліції, представник Жидівської Ліґи Оборони категорично заперечив будь-яку участь Ліґи в підкладенні бомби.

„ЩО ПОСІЄШ — ТЕ Й ПОЖНЕШ"

Ню Йорк. — Студія Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької запрошує глядачів кожного віку з Ню Йорку й околиць на дві вистави театралізованого монтажу байок Леоніда Глібова під назвою „Що посієш—те й пожнеш". Вистави відбудуться у великій залі „Фешен Інституту Технології" при 227 Захід 27 вулиць: о 2-й г. дня і о 6-й г. вечора. Текст Ведучого написав Л. Полтава, постава Лідії Крушельницької, музика д-ра Ігоря Соневицького, хореографія Роми Прийми-Богачевської, асистент Роксоляна Бабюк, оформлення і світло Тараса Гірняка, понад 100 костюмів та реквізит — Марії Витвицької. Квитки в „Арці" і в „Еко", перед виставою в касі театру. У неділю 2-го травня ця ж вистава — у Філядельфії,

У В'єтнамі продовжуються завзяті бої

Сайгон. — У В'єтнамі продовжуються завзяті бої з поважними втратами по обидвох боках. У північній частині Південного В'єтнаму сильні з'єднання комуністичних військ заатакували район місцевости Дананґ, спалюючи доми та завдаючи поважні втрати оборонцям. Атаку в районі на південь від Дананґу, уже другу цього тижня, попередив артилерійський обстріл. Після атаки, ворог залишив район. Тим часом, південно-в'єтнамські з'єднання в силі до 300 вояків, були перевезені американськими літаками на територію Ляосу та почали нову атаку на шляхи ворожого постачання. Бої продовжуються. В атаці комуністів в районі Дананґу взяло участь понад 1,200 ворожих вояків. Вони спалили біля 1,000 домів та вбили 200 цивільних осіб. Ворожі втрати обраховується на тисячі.

Індійський парлямент засуджує „масакру" в Пакістані

Ню Дельгі, Індія. — В середу 31-го березня індійський парлямент гостро засудив „масакру безборонного населення" в Східньому Пакістані, порівнюючи це з народовбивством. Парлямент рівночасно запевнив східніх пакістанців, що їхня „боротьба і жертви мають сердечне співчуття і підтримку народу Індії". Резолюцію в цій справі запропонувала Індіра Ґанді, прем'єр Індії, і вона була схвалена одноцушно. Рівночасно із Східнього Пакістану продістаються вістки, що пакістанські війська опанували більшість міст Східнього Пакістану, але відступають в сільських районах.

Демократи в Палаті Репрезентантів схвалили резолюцію про виведення війська з Індокитаю

Вашинґтон. — Конґресмени-демократи в Палаті Репрезентантів проголосували 138 голосами проти 62 голосів за те, щоб до 3-го січня 1973 року з території Індокитаю були виведені всі американські збройні сили. Демократичний кокус у Палаті Репрезентантів у своїй резолюції закликає підтримувати всі зусилля уряду президента Ричарда Ніксона, скеровані на якнайшвидше мирне полагодження конфлікту в тій частині земної кулі. Лідер республіканців у Палаті, конґресмен Джералд Форд, привітав таку настанову демократів, вбачаючи у ній своєрідну підтримку політики президента Ніксона. Але провідник тих сил, які є рішуче наставлені проти будь-якого продовжування війни у В'єтнамі, республіканець Р. Деллумс, сказав, що така резолюція демократичної частини Палати Репрезентантів є „поразкою для руху за мир". Демократична партія має в теперішньому Конґресі перевагу, як у Палаті Репрезентантів, так і в Сенаті.

Марію Вовчок закликають повернутись „на родіну"

Лондон. — Ленінградську студентку на прізвище Марія Вовчок, яка попрохала минулого місяця права на політичний притулок в Англії, продовжують теророзувати закликами про „повернення на родіну" ті, кого вона свідомо покинула. До Англії приходять листи з СССР в яких закликається Марію Вовчок, щоб вона передумала, або щоб пішла на зустріч-розмову до амбасади СССР у Лондоні. Листи й телеграми щодня надходять навіть до Бакенґемської Палати, на ім'я королеви Великої Британії.Пишуть батьки Марії Вовчок, прохаючи англійську королеву, щоб та вплинула на їх дочку, аби вона повернулася до СССР. Як уже інформовано, Марія Вовчок добровільно залишила совєтську офіційну делеґацію до Англії й виявила бажання назавжди залишитись у тій країні, вибираючи волю. Англійська поліція вважає, що „совєтські листи до англійської королеви", хоча й писані батьками політичної втікачки, є інспіровані совєтською політичною поліцією КҐБ.

Д-р Матвій Стахів відійшов з „Народної Волі", ред. Василь Верган його наступник

проф. д-р Матвій Стахів

Скрентон. — Д-р Матвій Стахів, відомий науковець, публіцист і суспільно - громадський діяч, відійшов із становища головного редактора „Народної Волі", офіціяльного органу Українського Робітничого Союзу, яке він займав від 1949-го року, отже майже 22 роки. Обов'язки головного редактора „Народної Волі" перейняв дотеперішній співробітник проф. д-ра М. Стахова, ред. Василь Модрич - Верган — інформує сам д-р М. Стахів у своїй останній в тій газеті редакційній статті, надрукованій в числі з 1-го квітня ц. р. У згаданій статті д-р М. Стахів інформує:

З наступним числом „Народної Волі" наступає зміна в персональнім складі її редакції. Тоді я, д-р Матвій Стахів, перестану бути головним редактором, а це становище займе дотеперішній співредактор Василь Модрич - Верган; тоді я перестану працювати у редакції в будь-якім обов'язку.

Так речево виглядає ця зміна в редакції. Пишучи цю редакційну статтю востаннє, я, д-р М. Стахів, як головний редактор, уважаю за вказане сказати кілька слів для читацької громади, серед якої є багато нових передплатників, членів УРСоюзу і нечленів, що докладніше не знають історії редаґування „Народної Волі" за час приблизно півсторіччя.

Причини цієї зміни лежать у реорганізації видавництва „Народної Волі" Виконавчим Комітетом УРСоюзу в зв'язку з різким зменшенням формату і тим самим об'єму змісту цього часопису. Це було до передбачення ще на Конвенції УРСоюзу.

Моя праця в „Народній Волі" має за собою два періоди. Вже від 1924 року я

(Закінчення на стор. 4-ій)

Президія і Референти Центральної Управи ОДВУ відбули наради

Дітройт. — Згідно з офіціяльним комунікатом, підписаним головою д-ром Богданом Шебунчаком, Президія і Референти Центральної Управи Організації Державного Відродження України відбули тут наради в актуальних справах. В комунікаті сказано:

В днях 20 і 21 березня 1971 року в Дітройті, Мішіґен, відбулася нарада Президії і Референтів ЦУ ОДВУ, на якій порушено й детально обговорено цілу низку питань, які вимагають негайного вирішення й акції. Продискутовано поширення діяльности ОДВУ й на інші ділянки, особливо активізація в ділянці американської політики й ролі в ній етнічних груп. Цією ділянкою праці ОДВУ має зайнятися наша молодь. Присвячено дуже багато уваги розвиткові подій у внутрішньому українському житті, особливо на терені Української Католицької Церкви та в Державному Центрі УНР. Розглянено діяльність СКВУ і УККА та нашу участь у них, особливо в зв'язку з останніми потягненнями цих наших центральних установ. Рішено скріпити співпрацю з канадійськими братніми організаціями й для цього, в першу чергу, тижневик „Новий Шлях" повинен стати речником обох теренів.

На нарадах був присутній друг Микола Плавюк з Канади з метою познакомитися з плянами ОДВУ на майбутнє та одночасно поінформувати ОДВУ про пляни і дії Українського Національного Об'єднання в Канаді.

Частина нарад відбулася в присутності та з участю редактора Олега Штуля-Ждановича, Голови Проводу Українських Націоналістів, який прибув коротко на цей терен після свого виступу на 40-річному ювілею Українського Визвольного Фонду в Торонті, Канада. Голова ПУН поінформував присутніх про події в Україні та ролю ОУН в зв'язку з розвитком цих подій там. Стверджено, що ОДВУ, УНО, і БО можуть і мусять відіграти дуже важливу ролю в зв'язку з рідними землями і, як далеке запілля, нести всю можливу допомогу українській нації в її змаганнях за повну національно - державну свободу.

Наради мали діловий і дружній характер. Всі рішення і постанови будуть предложені ЦУ ОДВУ до розглянення і евентуального затвердження.

„За кращу Канаду й справедливіше суспільство..."

Оттава. У зв'язку з закінчення праці Королівської Комісії Двомовности й Двокультурности з днем 31 березня 1971, без оприлюднення шостого кінцевого тому „Рапорту", проф. Яр. Рудницького, який один із десяти членів Комісії, подав урядові Канади на руки прем'єра П. Е. Трюдо свої кінцеві рекомендації з датою 16-го березня ц. р.

Нав'язуючи до свого меншинного рапорту з 1967 р., проф. Рудницький уточнює свою концепцію „реґіональних" (обласних) мов Канади й пропонує чотири поправки до Мовного Акту з 1969 ., а саме:

1. Поширити Секцію 38 цього Акту двома підсекціями, на основі яких українська та інші меншинні мови могли б стати „обласними мовами провінції чи території, де існує десять або більше відсотків мовлян даної мови;
2. Створити „реґіональні двомовні дистрикти в тих адміністративних середовищах, де є десять або більше відсотків мовлян, що вживають мову визнану за реґіональну в даній або іншій провінції чи території з окремими привілеями; —
3. Змінити так поправлений акт на Акт Канадських Мов" замість „Оффіціял Ленґвіджес Акт", та
4. Змінити назву „Комісара Офіційних Мов" на „Комісар Мовного Захисту й Плянування" — „Коммісіонер оф Ленґвідж Протекціон енд Лінґвістік Плянніиґ ін Канада".

Крім цього, проф. Рудницький пропонує приспішити здійснення рекомендацій Четвертого тому „Рапорту" Комісії й інформування публічної опінії про всі акції уряду в цьому напрямі через „Інформацію Канади" в Оттаві. Свої рекомендації проф. Рудницький закінчує „обласно - двомовним" англійсько-українським апелем у дослівному тексті: „Ми всі нашими спільними зусиллями будуємо кращу Канаду й справедливе суспільство. Приймімо повищі рекомендації як такі, що допоможуть збудувати ще кращу Канаду й ще справедливіше суспільство"! (ОУПС).

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ВЕТЕРАНИ В НЮ ЙОРКУ

Цієї неділі, 4-го квітня, члени місцевого Українського Посту Католицьких Ветеранів при церкві св. Юра о год. 9-ій рано візьмуть зорганізовану участь у Св. Літургії та приступлять до св. Причастя, а опісля, о год. 10.30 матимуть спільний сніданок в Українському Народному Домі. Під час сніданку виступлять президент СКВУ Йосип Лисогір, який говоритиме про „Біжучі проблеми в Українській Католицькій Церкві" та о. Єремія Барнич, ЧСВВ, який говоритиме на тему: „Погляд американсько - українського католицького священика на свою Церкву". Запрошується до участи всіх зацікавлених.

ПІДГОТОВЛЯЮТЬ ВИСТАВУ „БОЯРИНІ"

Торонто. — Театральний режисер і актор Слав Теліжин - Туржанський підготовляє, спільно з театром „Заграва", з нагоди 100-ліття народження Лесі Українки, її драматичну поему у формі театральної вистави „Бояриня". Це твір, що його забороняють ставити і навіть перевидавати в підсовєтській Україні. В „Боярині" беруть участь кілька осіб, у головній ролі українки Оксани виступить Рома Дольницька, а ролю матері виконуватиме видатна акторка старшого покоління п-і Тагаєва. Реж. Слав Теліжин - Туржанський вже раніше ставив кілька драматичних поем Лесі Українки, як „Блакитна троянда", „Адвокат Мартіян", „Йогани — жінка Хусова". Про підготову „Боярині" для вистави на сцені повідомлено в „Літературно - мистецькій хроніці" тижневика „Гомін України" з 13-го березня.

ДОПОВІДЬ ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО

Ню Йорк. — У Літературно-Мистецькому Клюбі при 2-й евню цієї п'ятниці 2-го квітня, о 8-й вечора відбудеться доповідь маестра Якова Гніздовського на тему „Дереворіз". Під час доповіді С. Новицький буде висвітлювати свій фільм про доповідача та його мистецтво.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рафінований ґеноцид

Схвалена Сенатською Комісією Закордонних Справ під проводом сен. Фулбрайта у вівторок 30 березня цього року пропозиція, щоб Сенат ЗСА ратифікував остаточно Конвенцію проти народовбивства, прийняту Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй ще двадцять три роки тому, в 1948 році, актуалізує справу здійснювання цієї міжнародної конвенції Москвою.

Прийняту всіма 55 голосами проти 0 тодішніх членів ОН конвенцію Совєтський Союз ратифікував досить скоро, скоріше від ЗСА, це в травні 1954 року, і вслід за цим ця ж конвенція була ратифікована Українською ССР 22 липня 1954 року.

Згідно із виразно встановленим в совєтських енциклопедіях визначенням і розумінням ґеноциду — це „один із найтяжчих злочинів проти людства, що полягає в нищенні національних, етнічних, расових або релігійних груп населення". В Українській Радянській Енциклопедії, том 3-ій, ствердженo, що під ґеноцидом треба розуміти, зокрема, також: „навмисне створення таких життьових умов, що розраховані на цілковите або часткове фізичне винищення будь-якої групи населення; заходи для запобігання дітородінню; насильну передачу дітей з однієї групи людей в іншу".

Це так принципово й гарно на словах. Коли ж узяти совєтську дійсність, то справа справжнього ставлення Москви до проблеми ґеноциду виглядає цілком інакше: Москва не тільки не дотримується постанов підписаної і ратифікованої нею конвенції проти народовбивства, але й порушує їх постійно, вдаючися до найбільш рафінованих методів і засобів.

Характеристичним прикладом здійснюваного Москвою ґеноциду може бути ведена нею національна політика в окремих союзних республіках, здебільшого з меншою кількістю населення, таких, як балтійські чи деякі середньоазійські. Так наприклад, латвійці в самій Латвійській ССР, окупованій Москвою в 1940 році і закордоном ударили на сполох з приводу катастрофічного зменшення латвійського населення і русифікації Латвії. Вони підрахували, що кількість етнічного латвійського населення зменшується раптово й приспішено. Коефіцієнт народжуваности у Латвійській ССР зменшився до 14 на тисячу і є найнижчий у всьому СССР. Водночас із цим коефіцієнт смертности дуже високий, бо аж 11.1 на тисячу. Це значить, що природний приріст населення в тій країні становить всього 2.9 на тисячу, в той час, як в усьому СССР цей природний приріст становив 8.9 на тисячу. Але разом із цим кількість латвійського населення зменшується також і за рахунок напливу чужонаціонального елементу. За останніх 11 років прибуло в Латвію, яка нараховувала в 1961 р. 2 142 000 населення, з інших совєтських республік 158 000 осіб, здебільшого росіян. Тепер латвійці в Латвії становлять лише 60 відсотків, росіяни — 30 відсотків і інші — 10 відсотків. Якщо так піде далі, то незабаром кількість латвійського населення зменшиться до 50, а то й менше відсотків, як це вже сталося в інших республіках. Може бути й таке, що за десяток-два років Латвійська ССР буде латвійською вже тільки за назвою.

Приклад з Латвією евідентно стосується встановлених в Конвенції ОН проти ґеноциду випадків: „створення таких умов, що розраховані на цілковите або часткове фізичне винищення" і „заходи для запобігання дітородінню". Не зважаючи на це, совєтські намісники в Латвії почали громити місцевих латвійських „націоналістів" за т. зв. місницькі тенденції, за національну обмеженість, що виявляється в їхній тривозі з приводу зменшення латвійського населення і русифікації країни. Перший секретар ЦК Латвійської Комуністичної Партії А. Восс виступив у московській „Правді" 20 березня ц. р. з атакою проти латвійських „націоналістів", заявляючи, що вони, протестуючи проти збільшення кількости нелатвійського населення, підривають дружбу совєтських народів і протистоять „здоровому процесові" перетворювання совєтських союзних республік у багатонаціональні і природному „перемішанню" національного складу населення. Так в інтерпретації совєтського керівництва виглядає здійснюваний Москвою фактично ґеноцид над населенням Латвійської й інших совєтських республік, що його проводиться під прикриттям ленінських ідей про „злиття націй", очевидно, з „великим російським народом".

Треба сподіватися, що сучасний совєтський ґеноцид знайде свою правильну оцінку й засудження згідно з Конвенцією ОН проти народовбивства, що була схвалена всіма державами світу.

В. Ткач

24-ий З'ЇЗД КПСС

30-го березня розпочався 24-ий з'їзд Комуністичної Партії Совєтського Союзу. Покищо західньоевропейська преса містить про цей з'їзд лише невеликі нотатки, не наважуючись ставити чіткіших прогноз. Проте, насправді, перебіг з'їзду і його вислідн стоять в центрі зацікавлення всіх урядів західнього світу: як відіб'ється цей з'їзд на дальшій внутрішній, а ще більше на зовнішній політиці СССР?

З-поміж питань внутрішньої політики — окрім цілої низки окремих справ поточного характеру — два викликають особливе зацікавлення зовнішніх спостерігачів. Перше: чи прийде до якихось поважніших змін у проводі комуністичної партії СССР, а значить і в проводі імперії? В країнах Заходу не раз ширилися спекуляції на тему розходжень у верхівці КПСС, боротьби „бльоків" — насамперед поміж т. зв. „яструбами" і „голубами". Є думка, що всі ці розходження відложено до з'їзду. Проте, є познаки, які свідчать, що аж таких великих розходжень на верху КПСС не було і що з'їзд постарається цих розходжень не маніфестувати назовні. Отже, може зміцниться трохи позиція Брежнєва, як прихильника курсу „твердої руки". Але й інші не будуть цілком усунені, і прийде до компромісу поміж обома групами, а насамперед поміж двома „босами": Брежнєвим і Косигіним.

Друге питання: що знайде перевагу в господарській політиці — важка індустрія з узглядненням мілітарних потреб чи потреби широких мас населення, а значить посилення продукції товарів першої потреби? Можна думати, що приклад Польщі з її робітничими заворушеннями так налякав можновладців Кремлю, що з'їзд буде намагатися заспокоїти — принаймні декляративно — широкі маси найбідніших споживачів. Але недавні виступи високих совєтських військовиків на тему необхідности бути в постійній поготівлі супроти „аґресивних плянів імперіялістів" вказують на те, що якихось глибших змін у цій ділянці не станеться. Будуть намагатися прийняти такі ухвали, щоб „вовк був ситий і коза ціла". Та при цьому „коза" широких мас споживачів напевно не багато скористає, і її лише постараються приспати гарними обіцянками...

Та найбільше зацікавлення в країнах Заходу викликає питання, яким напрямком піде після з'їзду зовнішня совєтська політика? Чи Москва й далі буде рекламувати своє бажання „відпруження", зокрема в Західній Европі, чи знову вживатиме „твердішої" мови? Виглядає так, що на Заході з острахом чекають відповіді на це питання, всі надії покладаючи на дальшу „примирливість" Москви.

Під цим оглядом цікаво відмітит з о в с і м свіжі заяви д е р ж а в н о г о секретаря ЗСА Роджерса, який запевнив, що Вашинґтон підтримує новий курс східньої політики західньонімецького уряду на чолі з Брандтом у напрямку нормалізації відносин з СССР й іншими країнами комуністичного бльоку. Виникає питання, чи ці заяви не зроблено для того, щоб напередодні з'їзду КПСС „уласкавити" „яструбів" серед комуністичної верхівки в Москві?

Але збоку Москви чуються заяви, які зовсім не свідчать про її бажання до „примирливости". Насамперед, т. зв. доктрина Брежнєва про „обмежену суверенність соціялістичних країн" не зникає з совєтського політичного лексикону. А зовсім недавно десиґнований на нового совєтського амбасадора в Бонні Фалін склав недвозначну заяву, що німецько - совєтський договір, який виставляють за найбільше досягнення уряду Брандта, зовсім не означає перекреслення совєтським урядом постанов 107-го і 53-го параграфів Хартії ОН, згідно з якими держави - переможці у другій світовій війні мають право інтервенції в Німеччині, щоб унеможливити „відновлення аґресивної політики". Отже, якщо держави Заходу, зокрема ЗСА, Англія і Франція давно вже цього права зреклися, то СССР вважає його й досі зобов'язуючим для себе. З цього приводу в останніх днях перед початком з'їзду КПСС у Москві знову разгорілася полеміка поміж прихильниками уряду Брандта й християнсько - д е м ократичною опозицією...

Коли йдеться про совєтсько - китайські відносини, то в зв'язку з з'їздом можна було занотувати гострі напади червоного Китаю на московських „ревізіоністів". Але порівняно „лагідні" відповіді на ці напади совєтської преси вказують на те, що на з'їзді уникатимуть постанов, які могли б загострити китайсько - совєтську дискусію.

Виглядає, що у висліді з'їзду зовнішня совєтська політика буде далі дурити світ своїми позірними намірами в напрямку „відпруження", але робитиме це з ще більшим підкресленням своїх „позицій сили" і з шуканням таких, накинутих Заходові ситуацій, з яких користь мала б тільки Москва.

На тлі всіх цих міркувань варто ще раз підкреслити той факт, що політика Заходу знаходиться в „дефензиві" супроти Москви. Ввесь світ з напруженням чекає, які ж вісті прийдуть після з'їзду з Москви. Речники уряду Брандта кількаразово заявляли, що тільки після з'їзду вияснитьcя, чи будуть якісь позитивні результати в справі нормалізації відносин довкола Західнього Берліну, без чого неможливо, мовляв, приступити до ратифікації німецько-совєтського договору.

Франц Липецький

ГРА „МОРСЬКИХ ОРЛІВ"

У 1948 році, після створення сіоністами з частини Палестини ізраїльської держави, з'явилися там московські емісари, щоб втягнути Ізраїль в орбіту комуністичного бльоку. Коли внаслідок контракції американців це їм не вдалося, Москва почала залицятися до арабів, зокрема до єгиптян, і на прохання Нассера згодилися навіть запроєктувати і збудувати величезну Асванську греблю. Мало цього — Москва стала завзятим ворогом Ізраїлю і за посередництвом Єгипту вирішила знищити його. А що єгипетська армія була слабо озброєна і до воєнних акцій не вишколена, до Єгипту почала напливати совєтська зброя, а з нею військові інструктори і різного роду дорадники.

В році 1966 на Середземному морі з'явилися совєтські військові кораблі включно з літаконосцями і бойовими літаками, які встановили свою базу біля Александрії. Поява їх там мала, на думку Москви, піднести бойовий дух єгипетської армії, яка готовилася до війни з Ізраїлем.

Поразка єгиптян у 1967 році розчарувала, але не знеілрила Москву. На місце знищених ізраїльтянами єгипетських військових споруджень та бойових літаків, Москва доставила Єгиптові новий військовий матеріял, нові літаки і чекає на сприятливу для неї міжнародну політичну ситуацію, щоб розправитися з І з раїлем. Тому совєтська фльота, хоч у трохи зменшеній кількості кораблів, залишилася на водах Середземного моря.

Ескадрилі совєтської повітряної фльоти складаються переважно з далекосяжних бомбовиків типу ТУ-16, званих „борсуками". Вони мають єгипетські віданаки, але їх пілоти говорять по - російськи. Шосту американську фльоту охороняють джетові літаки „фантоми". „Фантоми" є гордістю Америки, бо відзначаються надзвичайною швидкістю і високою боєздатністю.

Від часу появи совєтської фльоти на Середземному морі „борсуки" і „фантоми" практикують к а рколомну гру, яку можна назвати грою морських орлів. Ось деякі приклади цієї гри. Два „борсуки" з'являються над американським літаконосцем, один із них кружляє над ним, а другий робить фотографічні знімки, які потім можна бачити в консулятах і місіях, розміщених у столицях арабських країн.

„Фантоми" звичайно перехоплюють „борсуків" за яких 100 миль від свого літаконосця і ескортують їх, неначе для того, щоб доказати їм: „Ми знаємо, коли ви вилітаєте і, на випадок війни, позбиваємо вас, ще поки вспієте випустити ракети".

Так „фантоми", як і „борсуки", літають з великою швидкістю і випосажені важкою зброєю. Коли „фантом" зауважує, що „борсук" підготовляє якусь ворожу акцію, він дістає наказ приготовитися до контракції, але до справжньої бойової конфронтації досі не доходило, бо це могло б викликати війну, якої стараються уникнути обидві сторони. Тому додержуються вони неписаних правил і „повітряної етикети".

Три роки тому розбився один „борсук" за яких п'ять миль від американського літаконосця „Ессекс" після того, як пролетів над ним кілька разів. Сім осіб його залоги згинули. Від часу цієї катастрофи внаслідок нещасливих випадків згинули ще сім совєтських і дев'ять американських летунів. Більше число американських жертв пояснюється тим, що Шоста фльота має більше кораблів та літаків, активніша і не стоїть на місці. Деякі її кораблі допливають до берегів Мальти і Сицилії.

На морі літаконосець заступає летовище. Бували випадки, коли вночі „борсуки" кружляли над американським літаконосцем, утруднюючи „фантомам" причалювати на його покладі. Після протесту цю практику „борсуки" припинили. Такого роду протести висилається до дипломатичних представників Єгипту, а не Совєтського Союзу, бо — як сказано вище — „борсуки" мають єгипетські відзнаки, отже формально вважаються єгипетськими.

Американські літаки, звичайно т. зв. А-7 „корсари", відбувають розвідчі лети і кружляють над совєтськими кораблями частіше, ніж совєтські літаки над американськими. Також „фантоми" під час зворотного лету не минають нагоди обнизитися раптом над совєтським кораблем і покружляти над ним.

Всі ці акції „фантомів" і „корсарів" відбуваються згідно з інструкціями і під контролею к о н традмірала Джеймса Л. Головея. Без такої контролі будь - який самочинний і нерозважний крок пілота міг би спричинити поважні політичні ускладнення або навіть, як сказано, спровокувати третю світову війну, якої ані ЗСА ані Совєтський Союз не бажають.

Виходить, що Захід устійнює свою політику в залежності від того, що робить Москва. Тепер чекають з напруженням: прийдуть з Москви „усмішки" чи „захмурене обличчя". Отже, політика Заходу є пасивною, а Москва веде активну політику. І то політику, запляновану й розраховану на довгі роки, політику, яка зміряє до здобуття рішального впливу принаймні на европейському континенті, а то й панування на інших континентах. Виникає питання: Чи Захід спроможний здобутися в свою чергу на активну політику чи й далі „пастиме задніх" в порівнянні з Москвою?

Любов Коленська

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

Дивне враження огортає вас тоді, коли призадумуєтеся, з якою великою духовою напругою працювали наші жінки в часах, коли ще жили Наталія Кобринська, Ольга Окуневська, Євгенія Ярошинська, Ольга Кобилянська, Олена Пчілка та інші. Який у них був запал та енергія в промощуванні дороги до вирішення різних жіночих питань, національного пробудження й поширювання кличів творчости й праці для свого народу. І не було це штучне нагромадження гасел чи порожніх фраз, — вони жили й виростали в з'єднаний цілющий клич, як із чарівного „дивдерева". І якраз ця правдивість їхніх переконань творила відродження.

Наталія Кобринська та Олена Пчілка — в 1887 році видали перший жіночий альманах під назвою „Перший вінок". І про це знаходимо згадку в „Свободі" з 1904 року. В цьому самому числі „Свободи" читаємо заклик Наталії Кобринської до своїх подруг - жінок поза океаном, у далекій Америці. Вона писала: „Будіться, Сестри, ставайте до праці задля своєї і народної свободи!"

І цей поклик не пройшов безслідно: при невсипущій праці Н. Кобринської разом з жіноцтвом вдалось їй заснувати в Станиславові перше жіноче товариство „Просвіти", і це дало почин до заснувань таких же товариств по цілій Галичині. Пішли петиції до державної ради, щоб промостити вступ жінкам до університету. Почали організувати захоронки для дітей, щоб відтяжити працюючих жінок і не допустити до винародовлення українців.

Крім цього наші жінки з інтеліґентних кругів стали займатися ручним промислом. Але важко їм було витримати конкуренцію з фабричними виробами, і мистецькі вироби наших жінок не розходилися й не покривали накладу праці.

І в цей саме час надійшов заклик Н. Кобринської до жінок в Америці: „Ось чому відзиваюся до Вас, Сестри, що покинулисьте свою батьківщину задля кусника хліба і поплили за широке море. Не забувайте за свій рідний край, за свої полишені сестри. Не зривайте з ними зносин і помагайте їм оскілько Вас на те стане. Зав'язуйте жіночі товариства „Промислової Помочі", аби створити ринок збуту для ручних виробів вашого жіноцтва. Цим піднеслибисьте дійсно дрібний промисл наших жінок і оригінальні, нові мотиви руської стосованої штуки, вивели б нас на широкий світ попиту і збуту. Помагайте і тим жінкам, що так само, як Ви, були примушені лишати свій рідний край і шукати зарібку за морем. Ви певно і самі відчуваєте далекосяглість таких організацій, як взагалі потребу підмоги Вашим Сестрам в Америці і рідним краю, бо ви все таки діти Матери Руси - України".

Це була відозва жінки-патріотки, що не тільки закликала до помочі, але й сама працювала й вміла допомогти.

Олена Пчілка теж не забувала про свої посестри за океаном і з нагоди ювілейного видання „Свободи" для „заокеанських братів - українців" вислала збірку українських взорів, що зібрала їх на Волині. Частку свого труду віддала хоча далеким, та рідним братам і посестрам.

Дуже цікавою виявляється постать Євгенії Ярошинської, письменниці з Буковини, і незвичайно характеристична її надіслана до „Свободи" відозва, по сьогоднішні часи жива й актуальна. Передаючи своїм посестрам привіт з-поза моря, висловлює і співчуття, що вони мусіли „з болем серця залишити свій рідний край, з вірою, що заблисне їм звізда щастя, скінчиться їхнє тутешнє безталання". Вона пише, що напевно робили це вони не тільки для себе, а й для своїх дітей, щоб могли знайти інше, вільніше життя. І далі: „На жінках поза морями тяжить велика місія, святий обов'язок вплинути на розвій тих дітей, щоб принесли славу своєму народові. Від добрих матерів залежить добро народу. Перше мусите старатися, щоб ваші діти просвіщалися. Просвітою осягнуть вони собі незалежність. Але, крім просвіти, маєте ви чувати також над народністю ваших дітей. Маєте уважати на те, щоб діти не винародовилися, а осталися вірними Матері-Русі. Мусите їх вчити рідного слова, мусите защепити їм гарячу любов до тої бесіди. Мусите говорити їм, що там, за морем, в старім краю, є цілий народ, котрий розмовляє тою самою бесідою, і то є честю належати до того народу, бо він був колись славним, а не власна провина, лиш вороги спорядили йому теперішню залежність. Мусите розбудити в них сильну віру, що той народ двигнеться. До любови, до рідного мусите заохочувати своїх дітей, бо й вони ж кров від крови, кість від кости тих завзятців, що радше давалися на муки і смерть, як спроневіритися своїй вірі, своєму народові". І тут приходить цитата вірша Тараса Шевченка: „Учітеся, брати мої, думайте, читайте і чужому научайтесь, свого не цурайтесь". При цьому вона пояснює, що й Тарас Шевченко цінив дуже високо освіту, але закликав не відчужуватися від свого. При кінці заклику остерігає: „Не дайтеся нікому на підмову. Найкращим вашим пам'ятником буде те, що ваші діти будуть щирими русинами, вірними традиціям свого народу, які здвигнуть стяг волі і скажуть: „Ми — сильний, вільний, руский народ, що ми сталися ним завдячуємо нашим матерям!"*

Хіба може бути простіший і сильніший заклик, як отой, що висловила його Є. Ярошинська до матерів? Її слова й несуться до нас у сучасне не слабим відгомоном, а животворним струменем, як крицеве скріплення і потвердження наших ідей. І тепер хіба ніхто не посмів би і не мав би відваги сказати, що не знає, кудою нам провадити молодих. Дорога ясна.

Незабаром, бо лише кілька місяців пізніше, в „Свободі" знаходимо згадку, що в жовтні 1904 року Євгенія Ярошинська померла. „Свобода" пише: „Вона не тільки була писателькою, але також брала участь у суспільній діяльності, заступаючись за права женщини до просвіти і рівноправности".

В тому ж самому часі передавала з України свої писання „заокеанським посестрам" О. Кулішева — Ганна Барвінок. Усі ті жінки із самих глибин своєї душі прагнули до з'єднання суспільної праці жінок потойбіч океану і жінок на рідних землях.

---

* Наведені цитати подані за сучасним правописом.

Ілля Демиденко

ОСТАННІЙ ДЕНЬ ЖИТТЯ І ШЛЯХ НА ЧЕРНЕЧУ ГОРУ

(У 110-річчя смерти Т. Г. Шевченка)

(3)

Після належної відправи почалися прощальні слова. Був промовець і від білорусів. Останнім було слово о. Феодосія. Закликавши всіх молитися за душу спочилого, він висловив жаль, що не може піднести голосу так, щоб „вся Україна по обох берегах Дніпра" прилучилася в цю хвилину до спільної молитви. „Так „в Бозі спочивай, брате. — бажання серця Твого сповнилось: ти хотів жити в Каневі — от і зажив. Ти тут до кінця віку. Благоговій же до граду нашого, Україно: у нас покоїться прах Тараса Шевченка! Тут на одній з найвищих гір дніпрових упокоївся прах його і, як на горі Голготі, що її видно всьому Єрусалимові і Юдеї, — подібно хресту Господньому водрузиться хрест, що його буде видно по цей і по той бік нашого славного Дніпра".

* *

Упала остання грудка землі на могилу Шевченка. Подались до канівської пристані на пароплав київські та петербурзькі шанувальники великого Кобзаря України. Зідхнуло з полегшею начальство, позбувшись нарешті турбот під час похорону небезпечної людини. Начальство ніколи не сподівалося, що цей, свого часу засланий в зауральські степи рядовий солдат, має так багато прихильників.

Пройшли рясні травневі дощі, спадали краплі з топіль і яворів, немов плакала і побивалася засмучена природа по великому синові української землі. Прудкі каламутні струмки змили сліди тисяч людських ніг на канівських шляхах, і тихо стало на Чернечій горі... Ой, як тихо! Тільки вітер часом війне з Дніпра низового, з плавнів далеких, з степу широкого і пошепочеться з кущами: „Чи вже ж неживий? Чи вже ж не встане?" — І йому відповість пошепки листя осоки: „Тихше, тихше — спить..."

Але не минуло багато часу, як між народом пішли чутки, що „батько Тарас" не вмер, що він живий і десь переховується. А в його домовині, казали, зарито свячені гайдамацькі ножі. І казали ще, що прийде незабаром день, коли з'явиться батько Тарас на Чернечій горі, скличе до себе народ, люди розкопають могилу, візьмуть з неї заповітні гайдамацькі ножі — і тоді почнеться друга Коліївщина, прийде час розплати з панами за кривди, заподіяні ними народові.

Ці чутки збентежили панство. Поміщики боялися сидіти в своїх маєтках. Стривожилась і царська адміністрація, боячись змов і заколотів. А чутки ширились. Уже оповідали, що цілі ватаги селян тільки й чекають гасла, щоб повстати і вчинити „Тарасову ніч", як колись за козаччини. Переляканий „предводитель" дворянства Канівського повіту пише про це „предводителеві" дворянства Київської губернії. В повідомленні додає, що повстання ніби має розпочатись між пречистими, тобто між 15 серпня і 1 вересня. Він вказує, що могила Тараса Шевченка служить ніби символом єднання людей і ненависти проти дворянства. Він радить розкопати могилу і показати народові, що свячених ножів там немає.

Стурбований цими чутками генерал-губернатор Васильчіков посилає на місце для дослідження жандармського офіцера і цілу зграю шпигунів. І хоч ніяких слідів змови не знаходять, — доносить в 3-ій Відділ імператорської канцелярії про неспокійні чутки і додає: „При такому стані краю шкода, що було дозволено перевезти тіло до Канева, місця походження Шевченка, де пам'ять про нього ще жива."

Ці дивні чутки походили з того, що народ в словах Шевченка почув власний голос, протест, бажання. Поет помер, але його слова не то не забулися, а ще більше стали привертати до нього змучений народ. Народ не хотів вірити, що його оборонець, мученик за його щастя й долю, його батько Тарас — помер. І народ став складати леґенди, що Тарас живий, що він ще об'явиться і скаже своє останнє слово.

А ось правдиве оповідання про сліпу Катерину, яка народилася в селі Моринцях, там, де народився Тарас. Вона дуже любила слухати, як читали Тарасові поеми, особливо „Гайдамаки", „Наймичку", „Невольника", „Катерину" і і ін. Багато з його віршів знала напам'ять. Коли їй сказали, що Тараса поховано під Каневом, то вона категорично заперечила: „Ні, ні, він живий! Наш батенько Тарас живий! Ось побачиш, побачиш! З'явиться незабаром на голови та знищення отим панам-дукам!" А за якийсь час стала переконувати людей, що навіть його бачила, і він їй сказав: „Іди, Катерино моя, межи люди, сповіщай їм — скоро вже кінець тим панам-дукам, скоро вже вся свята земелька мужикам дістанеться". За ці слова з наказу поліційного урядника Катерину висікли різками. Але вона, звівшись на ноги після покарання, плюнула в обличчя урядникові й крикнула: „А все таки наш батенько Тарас живий!"

Навіть сторож на Шевченковій могилі, дід Яблонський, довіреним людям обережно казав: „Хто-зна, як воно насправді було... Одні кажуть ніби він помер і оце тут його поховано, а дехто подейкує, що живий і досі, тільки таїться до часу... Хто-зна, труна ж закрита була, ніхто його мертвого не бачив у труні".

Таких людей, які вірили в те, що Тарас живий, було на Україні багато. Це мало велике символічне значення невмирущости проповіданої ним ідеї боротьби українського народу за своє визволення. І пізніше, в 1917 році само ім'я Тараса Шевченка діяло магічно на виявлення національної свідомости.

(Подано за матеріялами М. Лазаревського, П. Зайцева та І. Власовського і за оповіданням Б. Антоненка-Давидовича).

(Кінець).

Будинок мисливця і рибалки — новий музей в Україні

Київ. — На крутому березі над Дніпром, в затишній дільниці Києва недавно збудовано 6-типоверховий дім, в якому в березні відкри л и „Республіканський Будинок мисливця і рибалки". У ньому приміщено організаційний центр Товариства рибалок і мисливців УССР, а його виставкою-музеєм, що відображує фавну і фльору України, способи їх збереження та відтворення, як і чималою спеціялізова н о ю бібліотекою можуть користуватись усі бажаючі любителі природи. В тому ж музеї будуть виставки новин з мисливського та рибальсько г о інвентаря, туристичного спорядження тощо. Вчені-мисливознавці, іхтіологи, зоологи зможуть у будинку, популярно названім „Мисливською академією", провадити свою наукову роботу і дослідження. Київська преса повідомила, що в „Мисливській академії" є теж невелика кінозаля, на 300 осіб, де будуть провадитись кінолекції на природознавчі теми. В будинку є „затишна кафетерія".

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ СТЮАРТ САЙМІНҐТОН з Мізурі закликає підтримати пропозицію СССР про замороження антибаллістичних ракетних систем. Це був би перший крок до здійснення умови про обмеження стратегічного озброєння. Але сенатор Генрі Джексон з Вашингтону виступив проти такої пропозиції, вважаючи, що тепер треба говорити про замороження лише деяких видів нуклеарної зброї, зокрема наступального типу.

На зустріч з Леонідом Глібовим

(Напередодні вистави „Що посієш, те й пожнеш" у Ню Йорку)

„Здається, байка
просто бреше,
А справді ясну
правду чеше.
Нікого в світі не мине.
Читайте, згадуйте мене!"
Л. І. Глібов

Я не знаю як хто, але я невимовно радію, що побачу байки Глібова на сцені. І мені чомусь здається, що таких, як я буде більше. Таких як я, себто тих, що вже давно вийшли зі світу казки, хоч постановка Лідії Крушельницької байок Глібова це казкове відтворення байки.

Переглядаючи підбір байок Глібова, зроблений Л. Крушельницькою, мене огорнуло єдине почуття. Почуття радости зі зустрічі з давним, добрим, хоч призабутим знайомим.

І переді мною постали деякі образи мого першого знайомства з Глібовим. Я, цілком маленька дівчинка, повторюю за мамою: „Раз у вишневому садочку лежав осел у холодочку". А потім, як я, мабудь до знудження цілої родини, (я дуже любила деклямувати) при кожній нагоді казала: „Я тобі скажу байку, хочеш?" і не чекаючи відповіді починала тарабанити одну, тругу, третю... Багато понаучувала їх мене мама.

Я була замала, щоб зрозуміти глибину і сатиру Глібова, та тоді я й не знала, що це байки Глібова. Але мене захоплювали, як кожну дитину, комізм ситуацій і всі ті звіри, комахи, птахи, цвіти, що поводилися і говорили як люди.

Довший час, я і мій молодший брат вважали байки Глібова нашою виключною власністю, власністю дітей, а не дорослих. Тому, яке було моє здивування, як будучи вже у шкільному віці, я застала маму над байками Глібова. Мій брат почав скакати навколо мами і весело вигукувати: „мама маленька, мама маленька, читає байки". Мама весело сміялася з нами, а при тому цілком поважно роз'яснила нам, що байки не є тільки для дітей, бо в них є багато мудрости, якої дітям не все можна пояснити і не все зрозуміти.

Згодом, як я підросла, я це зрозуміла, а рівночасно відкрила красу слова, співучість і поетичність вірша Глібова. Як по іншому, тоді я почала сприймати знайомі з дитинства, хочби такі слова: „Над селами, над нивами лугами та долинами велика хмара йшла. Ні жита, ні пшениченьки ніякої травиченьки дощем не полила..."

Потім на довший час призабула я старого, друга дитинства й юнацтва, аж, по літах, вернулася до нього, вже тоді, як почали підростати мої діти.

Моїх дітей, подібно як і мене в дитинстві, захоплювало в байках Глібова все те, що було в них доступне для їхнього віку. А я наново, але вже з повним зрозумінням, переживала красу байок Глібова.

І тому я думаю, що не тільки від себе, але від всього старшого покоління, я можу привітати задум Лідії Крушельницької виставити байки Глібова на сцені.

Ця імпреза напевно дасть насолоду всім: найменших захопить казкове оформлення, фантастичні строї і маски звірів, птахів і інших, а молодих і старших неповторне слово Л. Глібова.

Ніна Ільницька

Київське ювілейне видання Лесі Українки

Джерзі Ситі, Н. Дж. — До Америки надійшли перші примірники двотомового ювілейного видання „Леся Українка — Твори в двох томах", здійсненого Видавництвом „Дніпро" в Києві, ілюстрованого гарними деревоританами В. Василенка. Двотомник видано в паперовій „сорочці" із сірого картонового паперу, і саме видання технічно зроблене дуже неохайно. Підготував вибрані тексти й написав примітки-тлумачення Г. Аврахов, вступне слово написав В. Коротич, під наг. „Переможниця Ночі", в якому подає, що „Леся Українка сприяла поширенню марксистських брошур, брала участь у перекладі укр. мовою „Маніфесту комуністичної партії" і т. д. В першому томі поміщено окремі поезії Лесі Українки з різних циклів, у другому томі — поеми: „Давня казка", „Роберт Брюс", „Одно слово", „Віла - посестра", „Ізольда Білорука", триптих та драматичні твори „На руїнах", „В катакомбах", „Лісова пісня", „Камінний господар" і „Оргія". Поеми „Боярння" не опубліковано. Обидва томи видано накладом в 46 тисяч примірників.

СПОРТ

Редагує В. Сохан

КАЛЕНДАРЕЦЬ ЗМАГАНЬ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ

„Тризуб", Філядельфія — „Донав Швабен" Клівленд, півфінальні змагання в грах за футбольний чемпіонат і чашу ЗСА 1971-го року відбудеться в неділю, 4-го квітня 1971, на грищі „Донав Швабен" у Клівленді.

УСК Ню Йорк — Елізабет СК, мистецькі змагання „Великої Чотирнадцятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу відбудубудуться в неділю, 4-го квіт- 1971, о год. 2.30 по полудні на грищі Фарчерс Ґров у Юньйон, Н. Дж.

„Чорноморська Січ" Нюарк — „Інтер-Доверс", Петерсон, мистецькі змагання Футбольної Шейфер Ліґи стейту Ну Джерзі відбудуться в неділю, 4-го квітня 1971 року о год. 2-ій по полудні на грищі Мадярського Горожанського Клюбу у Вудбрідж, Н. Дж.

„Крилаті" СУМА Йонкерс — „Швабен", Ню Йорк, мистецькі змагання Першої Дивізії Німецько - Американського футбольного Союзу відбудуться в неділю, 4-го квітня 1971, о год. 1.45 на грищі Троґс Нек у Бронксі, Н. Й.

СПОРТ

„ТРИЗУБ" — „ГЕЛЛЕНІК" 2 : 0 (0 - 0)

Філядельфія, 14-го лютого. — Виправа нюйоркських греків до Філядельфії зовсім не вдалася, хоча вони таки дуже хотіли і намагалися здобути перемогу. І такі познаки і можливості дійсно були у першій півгрі, яка одначе закінчилася нерішеною завдяки добрій грі оборон обох сторін. Цю півгру обі дружини грали хаотично і надто нервово, а „Тризуб", маючи технічну перевагу над противником, не зумів показати цієї переваги здобутими воротами. Напад „Тризуба" забагато „возився" з м'ячем і старався запровадити м'яча у самі ворота противника, замість пробувати стріляти з дальшої віддалі.

Щойно по перерві тризубівці повели кілька атак на ворота противника й у висліді Ділійок здобув двоє воріт, з яких другі були дійсно гарні і ефективні. Дальша гра була розпачливою обороною гостей з численними нагодами підвищити вислід, які не були використані. Вправді ці змагання не вийшли понад рівень звичайних пунктових, але зате гарний весняний день і свіже повітря та остаточна перемога вплинули на добрий настрій глядачів, яких зібралося коло 600.

Аматори „Тризуба" розіграли свої перші змагання цього сезону у Аллентавні й перемогли тамошню дружину у відношенні 2:0.

М. С.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ СК НЮАРК 2:1 (1:0)

Нюарк 21-го березня. — Свою 14-ту перемогу за порядком і 8-му в циклі гор за мистецтво Прим'єр дивізії Шейфер Ліґи здобула „Ч. Січ" з сильним місцевим португальським клюбом, скромним, але цінним вислідом — 2:1. Завдяки цій важливій перемозі „Ч. Січ" дальше втримала своє конто здобутих точок „сухим" 16:0 — і хоч з меншою кількістю гор, хвилево в табелі гор займає 2-ге місце, то являється претендентом на чемпіона своєї дивізії. В звітному нюаркському „дербі", що цим разом проходило на площі португальців, українські футболісти мали значну перевагу, якої не вповні віддзеркалює вислід змагань. В цих, як і попередніх змаганнях, слабше своїх можливостей заграла лінія нападу „Ч. Січі", який особливо в осінній частині сезону був надзвичайно продуктивним. В останніх двох змаганнях — з трьох здобутих голів два стрілили постійні змагуни дефензиви і тільки один вписав на своє конто Михайло Фарміґа... Треба сподіватися, що в наступних виступах „Ч. Січі", лінія нападу покажеться більш продуктивною, в іншому випадку важко буде розчислювати на успіх, так в грах за аматорську Чашу ЗСА, як і за мистецтво Шейфер Ліґи.

Ведення 1:0 здобув Дуда (змагун дефензиви) в 31-ій хвилині гри. Португальці вирівняли з контроверсійного вільного стрілу, який замість двох змагунів виконав один в 50-ій хвилині. В 70-ій хвилині з наріжного викопу, капітан „Ч. Січі" — Михайло Фарміґа здобув переможного голя зустрічі. Склад „Ч. Січі": Гільґерс, Паньків, Заремба, Каздоба, Дуда, І. Паливода, Д. Паливода, Лужняк, М. Фарміґа, Л. Вільчак, Лошенко, О. Фарміґа, М. Цинайко.

„Чорноморська Січ" (новаки) — Фейрлови (новаки) 0:0
„Чорноморська Січ" (учні) — Кліфтон СК (учні) 2:2

О. Твардовський

„ТРИЗУБ" (Аматори) — ДЖЕРМЕНТАВН ЗК 4:3

Філядельфія, 21-го березня. Це вже другі змагання весняної рунди за першість першої Дивізії Німецької футбольної Ліґи вирішили аматори у свою користь по завзятій та швидкій грі. Ворота здобули: В. Комар 2, Едвард і Кузевич по 1. Склад дружини зовсім відмолоджений: А. Менга, Д. Тисон, В. Білоус, Ю. Баєр, П. Сікора, А. Білоус, Р. Новаківський, Н. Кузевич, В. Комар, Е. Едверд Т. Томейкович і Р. Олійник. Ця дружина виглядає гарно і має багато футбольних талантів, головно в лінії нападу. Можна сподіватися, що при дбайливій опіці „Тризуб" буде мати з них кілька добрих змагунів. На жаль, мало було цікавих (навіть колишніх спортовців), що прийшли на ці змагання нашої дружини.

М. С.

УСПІХИ „ЛЕВІВ" І „КРИЛ" В СІМКОВОМУ ТУРНІРІ

„Леви" — „Блискавиця" 3:0
„Крила" — „Роккетс" 4:0

Чикаґо, 7-го березня — В п'яту неділю сімкового футбольного турніру „Леви" і „Крила" здобули перемоги і поправили свої місця в табелі гор Першої Дивізії. „Леви" завдяки перемозі над „Блискавицою" з рахунком 3:0 зайняли друге місце в табелі гор. Їм залишилося ще чотири гри із чотирма найсильнішими суперниками, перемоги над якими дали б „Левам" перше місце і аванс до Вищої Дивізії. Ввійдуть до Вищої Дивізії дві дружини, які займуть два перші місця Першої Дивізії.

В зустрічі з „Блискавицою" найкраще заграв Михайло Нога, який грав від 6-ої хвилини, ввійшовши на місце Андрія Козія. Рахунок відкрив Ансельмі на 8-ій хвилинні з подачі Ноги. Опісля Нога підвищив на 2:0 на 15-ій хвилині з вільного удару, а Козій устійнив вислід змагань на 3:0 на 17-ій хвилині, добивши стріл Ноги. У складі „Левів" виступив вперше після майже півторарічної перерви Іван Полюхович.

Після цих 5-их змагань турніру „Леви" зайняли друге місце з точками 7:3 і відношенням воріт 8:3. Склад „Левів": Вадим Мишалів, Іваник, Крат, Полюхович, Нога, Козій, Євген Мишалів, Яворський, Ансельмі.

Сумівські „Крила" перемогли з рахунком 4:0 „Роккетс", найслабшу дружину турніру чорноскірих змагунів. Ворота для „Крил" стрілили: Андрущишин і Шленкер. Ця перемога допомогла „Крилам" підійти в табелі Першої Дивізії з п'ятого на четверте місце з відношенням точок 6 : 4 та воріт 10 : 6. Склад „Крил": Боднар, Дикий, Гулик, Підковірів, Абрамюк, Андрущишин, Петраш Шленкер, Курпіта.

„Левенята" — Литовський СК 0 : 1

Найменші „Левенята" програли з литовцями 0:1 в показових змаганнях молоді. Найкращим був воротар „Левенят" Олесь Дмитерко.

Склад „Левенят": Дмитерко, Пеняк, Ростик, Дахнівський, Пілецький, Голембек, Груневальд, Мишалів, Білас, Хариш, Ярко, Дахнівський, Кухта і Джулинський. Ланковими „Левенят" є Віктор Овчарук і Мирон Дахнівський.

„Крила" — Ганза Фортуна Юн." 0 : 0

Доріст „Крил" закінчив нерішеною 0:0 зустріч із однолітками „Ганзи Фортуни".

Склад доросту „Крил": Дрозд, Харковців, Косач, Яворський, Бурбан, Васюнець, Панчишин, Вруський, Куляс, Брик, Клований, Лятушкин, Золтан і Сендук. Ланковим „Криленят" є Іван Ривак.

Петро Головатий

СІМКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В ЧИКАҐО

„Леви" — Словацький СК 1 : 2

В неділю, 14-го березня, зустрілися в сімковому турнірі два найповажніші претенденти на звання чемпіона Першої Дивізії. „Леви", які виступили до цих престижевих змагань без Ореста Банаха на воротах і аґресивного напасника Ансельмі, програли цю зустріч непотрібно з рахунком 1 : 2. Тепер „Леви" не лише втратили надії чемпіонат та на аванс до Вищої Дивізії, але й не мають великих можливостей зайняти друге місце в табелі. Ця поразка зіпхнула „Левів" у показнику Дивізії з другого місця на четверте з точками 7:5 і відношенням борів 9:5. Одинокі ворота для „Левів" здобув Анатоль Яворський на 7-ій хвилині гри. Склад „Левів": Вадим Мишалів, Іваник, Крат, Медина, Нога, Козій, Яворський, Полюхович і Євгін Мишалів.

„Крила" — „Атлетикс" 0:2

Сумівські „Крила" потерпіли другу поразку турніру з еквадорською дружиною „Атлетикс" з вислідом 0 : 2. Ця програ зіпхала „Крила" з четвертого на п'яте місце Першої Дивізії з точками 6:6 і відношенням воріт 10:8. Від вищої поразки врятував свою дружину воротар „Крил" Стефан Боднар, який оборонив ряд грізних стрілів на 7-ій, 8-ій, 12-ій, 14-ій і вільне на 17-ій хвилині гри. Склад „Крил": Боднар, Дикий, Гулик, Підковірів, Абрамюк, Андрущишин, Петраш, Шленкер і Курпіта.

Юнаки „Крил" СУМА перемогли в товариських показових змаганнях турніру німецьку дружину „Фіхте Рамс" 1 : 0 зі стрілу Петра Лещука на 7-ій хвилині. Сумівські „Крила" показали гарну й чисту гру.

Інж. Орест Клюфас віцепрезидент футбольного Союзу стейту Іллиной

Загальні Збори Футбольного Союзу стейту Іллиной вибрали на пост віцепрезидента Союзу інж. Ореста Клюфаса, який досі був секретарем і касиром в цьому ж Союзі. Інженерові Клюфасові, членові Управи „Левів", щиро ґратулюємо і вітаємо його на відвічальному пості.

Княжий дар У Н Союзу

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу в Чикаґо стейту Іллиной, що його очолює голова Микола Олек, обдарував „Левів" княжим грошевим даром в сумі 250 дол. на потреби молоді в майбутній діяльності „Левів". УНСоюзові, який завжди розуміє потреби нашої молоді и тому допомагає фінансово українським спортовим товариствам в ЗСА Управа УАСТ „Леви" склала прилюдну подяку за одержану фінансову допомогу для нашої спортової молоді.

Петро Головатий

ВИСЛІДИ З КЛІВЛЕНДУ

Зимові футбольні чемпіонати на залі у Клівленді заповідалися, як повний тріюмф юніорів „Львова" — тимчасом, нашим симпатикам прийшлося частинно приймати горобця за індика.

Почалося від „безконкуренційних" юніорів кляси „А". В півфіналі проти італійців вони здобули вислід 2 : 2, але гіршим відношенням корнерів відпали й зайняли тільки третє місце.

Середущий річник кляси „Б" дійшов до фіналу, але програв 1 : 4 проти „Донав Швабен" — отже зайняв тільки друге місце..

Щойно наймолодші з клясе „С" (і) у фіналі „замучили" Загреб у догривці 6:3 — і нарешті здобули для „Львова" один чемпіонат. (Що доросла дружина відпала на вступі — то це вже розуміється, як традиція...)

В закінчення цієї зимової забави на залі (бо годі вважати поважним футболом гру, в якій нема офсайдів, ні часу на... думку й продуману акцію), хочеться звернути увагу симпатикам, що цього року чимало юніорів „Львова" перейшло, чи перейде вікову межу й не зможе грати в дотеперішніх дружинах. А така „перетряска" й реорганізація коштує втрату пунктів — отже треба бути терпеливими, аж доки конґльомерат змагунів не буде допасований, і зіграний в моноліт, якому на ім'я дружина.

Характеристично, що безконкуренційні (два роки без поразки в чемпіонатах Лейк Ірі Сакер Ліґ) наші юніори „А" знайшли свого поскромителя в італійських суперниках. Коли „львов'яни" програли свої перші від двох літ ліґові змагання (0 : 3 проти італійців), оправдання було: українці на одинадцять змагунів мали шістьох запасних, коли програно 0:1 на „бліц - турнірі" в Менторі — знову „не було доброго складу"... Коли італійці в грудні викинули наших у догривці 1:0 з ігор за юнійорську чашу Америки — причиною була контузія Міґелича; тепер знову... нещасливе відношення наріжняків.

Чому ніхто не говорить про те, що: „Львів" не вправляється так, як повинен і що італійці нарешті знайшли рецепту на українців: „заткати" стрільця Росула... Чому Росул і товариші не думають над рецептою, як відіткати" його — Росула і ворота суперника.

Якщо Росула держать три суперники, то, логічно, двох наших напасників не держить... ніхто. В таких випадках Росул не повинен іти „головою крізь мур" (суперницької дефенсиви) – тільки спокійно приймати м'яч і спрямовувати його одному з необставлених суперників. Те саме повинні робити інші наші змагуни. Коли суперник раз і другий дорого заплатить за некриття інших наших змагунів, він перестане цікавитися виключно Росулом — і тоді довгоногий стрілець Росул знову дійде до своєї ролі стрільця.

В закінчення — виправлення помилки: в останньому дописі у „Свободі" юніорам „Львова" кляси „А", помилково пришито відношення пунктів і воріт, яке здобула дружина „Б". Насправді дружина „А" юніорів „Львова" в чемпіонатах 1970-го здобула відношення пунктів 26 : 2 і відношення воріт 42 : 12.

О. Г.

УКРАЇНКА ПРОВАДИТЬ ЕКСКУРСАНТІВ

Нюарк. — Професор Меримонтського коледжу в Терітавні Оксана Шавес вже кілька років провадить групи студентів під час екскурсій по европейських центрах мистецтва. Проф. історії мистецтва Оксана Шавес є українкою та радіє, коли в її групі є українці. Студенти в групі дістають 4 кредити, подорож коштує 1.085 долярів і триває 1 місяць, відвідується Париж, Фльоренцію, Рим та кілька ін. мистецьких центрів у Італії.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНЦЕРТ У МЮНХЕНІ

Мюнхен. — У середині березня в Мюнхені, в „Ленбах ґалерії", відбувся український концерт, спонзорований Центральним Представництвом Української Еміґрації у Німеччині, ЦПУЕН. У концерті брали участь: Галина Коваль — фортеп'яно, Світлана Микитчак — сопрано, Катря Колянковська — меццо-сопрано, Олег Євсевський — тенор, Володимир Тисовський — бас. У програмі були твори М. Лисенка, В. Косенка, К. Данькевича, І. Соневицького, А. Гнатишина, О. Бобикевича.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ КОБЗАРЯ У ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ. — Концерт відомого кобзаря - співака старшого покоління Павла Конопленка - Запорожця відбудеться у неділю 25-го квітня, в залі Інституту „Просвіти", при вул. 777 Причард, на розі вул. Арлінґтону, о 7-й вечора. В програмі: музика, історичні думи та пісні. Кобзар виконує інструментальну частину концерту не на бандурі, а на її попередниці — значно старовиннішому інструменті кобзі.

† ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ ВАЩУК, членка УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сіті, Н. Дж., померла 18 березня 1971 р. на 80 р. ж. Покійна нар. в Чесанові, Зах. Україна і стала членкою УНС в 1951 р. Полишила в смутку чоловіка Олександра, доньку Олександру, зятя д-ра Віталія Богданова та внука Володимира. Похорон відбувся 20 березня 1971 р. на Українському Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа

АГАФІЯ ГОП, членка УНСоюзу Відд. 316 Т-ва Укр. Нар. Дім в Рочестері, Н. Й., померла 24 лютого 1971 р. на 73 р. ж. Покійна народилася в с. Вербилівці, пов. Рогатин, і стала членкою УНС в 1922 р. Полишила в смутку сина Михайла і дочку Марію. Похорон відбувся 27 лютого 1971 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

КАТЕРИНА ШВЕД, членка УНС Відд. 210 Т-ва Згода в Бронксі, Н. Й., померла 14 лютого 1971 р. на 75 р. ж. Нар. в с. Чорторий, пов. Бібрка і стала членкою УНСоюзу в 1919 р. Полишила в смутку 4 синів: Стефана, Івана, Юрка і Гринька та 2 дочки: Гелену і Анну та внуків. Похорон відбувся 17 лютого 1971 р. на цвинтарі St. Raymond, Bronx, N.Y.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Франко, секр.

МАРТИН РОМАНІВ, член УНС Відд. 58-ий в Ютиці, Н. Й., помер на 84 р. ж. Покійний став членом УНСоюзу в 1928 р. Полишив у смутку дружину Катерину, 4 синів: Станислава, Володимира, Івана і Йосипа, 3 доньки: Марію, Гелен і Берту та 19 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся 13 березня 1971 р. на цвинтарі Укр. Правосл. Церкви в Ютиці, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія Ковалевська, секр.

Д-р Матвій Стахів відійшов з „Народної Волі", ред. Василь Верган його наступник

(Закінчення зі ст. 1-ої)

видатно співпрацював у редаґуванні „Народної Волі", посилаючи до неї постійно свої статті. Окрім того тодішня редакція „Народної Волі" постійно передруковувала мої матеріяли з „Громадського Голосу" у Львові, що його я редаґував саме від 1924 року аж до його закриття совєтською владою після окупації Зах. України восени 1939 року. Також, будучи на примусовій еміґрації в Европі, я давав до „Народної Волі" багато статтей.

Другий період моєї праці в „Народній Волі" почався в 1949 році, коли я прибув до ЗДА і коли Виконавчий Комітет мене запросив редаґувати цей пресовий орган УРСоюзу. Таким способом я був редактором „Народної Волі" майже 22 роки, тобто найдовше з усіх дотогочасних редакторів цього часопису.

В тому ж числі „Народної Волі" д-р М. Стахів у другій статті подає головні принципи та провідні ідеї, що ними він керувався ввесь час в своїй редакційній праці, до яких він зараховує насамперед сконсолідований національний фронт боротьби в усіх ділянках суспільного життя, спрямованої на відновлення суверенної, соборної національної державности українського народу, та християнську етику, як головну підвалину суспільного ладу нації. На закінчення д-р М. Стахів висловлює глибоке переконання, на основі дотеперішньої праці зі своїм довгочасним співредактором В. Модричем-Верганом, що цей „далі провадитиме редакцію „Народної Волі" під прапором тієї самої провідної ідеї".

ТАРЗАН, Ч. 6536. Меду приймає Ваву на лікування

Для вождя Вави настали подвійно сумні дні, вожде Вамбі... Нікчемний син і недуга, яка для його тіла залишає тільки кості!..

Правда твоя, Меду! Він утратив контролю над своїм племенем в користь свого підступного сина! Наш гнів бонгів звертається проти сина Вави, Мамбо.

Муж із хворим тілом не може бути сильним вождем... ані батьком! Наші лікуючі мужі будуть пробувати зробити Ваву знову сильним! Тоді ти і Тарзан будете мати кращі шанси, щоб запобігти війні між батузами й бонгами!